

Waarom ik de Zuid-Koreaanse cinema serieus neem

In de tijd dat ik Film & beeldende kunst als keuzevak aan de UvA volgde, raakte ik vertrouwd met filmtheorie. Wij keken verplicht naar de klassiekers van Akira Kurosawa en moderne Japanse horrorfilms. Het stond mij destijds, om verschillende redenen tegen. Dat ik eigenlijk tot voor kort niet veel met de Aziatische cinema had, is geen geheim. Waar dat precies aan ligt, is een lang verhaal en dat zal ik hier niet uitdiepen. Echter, de moderne Zuid-Koreaanse films maken voor mij al jaren het verschil. Deze films zijn kenmerkend voor de wonderbaarlijke cultuur van Zuid-Korea; het land met de op vier na grootste filmindustrie ter wereld. Die industrie heeft in het laatste decennium een revolutie ondergaan, waar we in Nederland een glimp van mogen opvangen.

De Zuid-Koreaanse cinema is er één die vooral niet onderschat moet worden. Sinds een jaar of tien tikkert hij flink aan de weg. De ervaring van die cinema bereikte Nederland voor het eerst via het Filmfestival Rotterdam in 2002. Maar pas in de jaren daarna maken steeds meer westerse film liefhebbers kennis met één van de meest toonaangevende filmculturen van dit moment. In Zuid-Korea is binnen het kader van commercialiteit duidelijk ruimte voor experimenteerdrijf en creativiteit. De oorzaak ligt in politieke ontwikkelingen: het land heeft ondertussen het democratische gezicht gekregen waar men tijdens het militaire bewind in 1980 nog vergeefs voor demonstreerde. Pas in 1987 werden er drastische maatregelen genomen om het land op weg te helpen naar een democratische natie. Democratie gaat per definitie gepaard met een bepaalde vrijheid en dus ook met vrijheid binnen alle takken van de kunst en juist die vrijheid is van essentieel belang voor creativiteit.

Sinds de jaren negentig wordt de eigen filmcultuur flink gestimuleerd en inmiddels heeft Zuid-Korea de voornaamste Aziatische filmindustrie.

Zuid-Koreaanse films zijn veelal onvoorspelbaar, origineel, bloedstollend, bruusk, maatschappij kritisch en cynisch, maar ook briljant en heftig geacteerd. Bovenal razend knap gefilmd en gemonteerd. Zuid-Koreaanse thrillers bevatten korte en uitbundige actiescènes, variërend van een enkele achtervolging tot grove conflicten. Deze scènes staan niet, zoals vaak in de Amerikaanse actiefilms, op zichzelf als zogenaamde 'set pieces', maar maken deel uit van een organisch geheel. De prachtige montage brengt daar bovenop een bijna perfect uitgewerkt ritme. Het tempo wordt opgevoerd zodra duidelijk is dat er veel op het spel staat en blijkbaar een goede afloop niet gegarandeerd is. Het is deze vorm van onveiligheid die de thrillers zo veel interessanter maakt dan vele soortgenoten. Alle elementen tezamen vormen ijzingwekkende films die je twee uur lang naar het puntje van je stoel trekken. Koude rillingen en kippenvel gegarandeerd.

Van mijn top 5 Zuid-Koreaanse films hebben wij 1,2 en 4 in de collectie

1. Memories of Murder (2003) Bong Joon-ho
2. The Chaser (2008) Na Hong-jin
3. I Saw the Devil (2010) Kim Jee-woon
4. The Host (2006) Bong Joon-ho
5. Oldboy (2003) Chan-wook Park

Levien van Oorschot

